

25.10.2022

Julkinen

JulkiCT

Marjukka Saarijärvi

Digitalisaation edistämisen ohjelman ohjausryhmä

Aika 25.10.2022 klo 13.30-15.30

Paikka Teams

Osallistujat	Katja Väänänen Janne Öberg Sanna Savolainen Ismo Parviainen Benita Troberg Elisa Kettunen Arto Holopainen Jouni Hynynen Juha Antila Katri-Leena Launis Juha Lempiäinen Mäenpää Ville Kankaanrinne Joonas Paula Sundqvist Maaria Toikka	valtiovarainministeriö (pj) finanssineuvos, VM (vpj) ohjelmajohtaja, Verohallinto johtava asiantuntija, SM asiantuntija, TEM (klo 13.30-14.30) erityisasiantuntija, Kuntaliitto (varaj.) innovaatiopäällikkö, Kuopio IT-asiantuntija, YM/ARA tietohallintojohtaja, Ruokavirasto johdon konsultti, Kela asiakaspalvelupäällikkö, Tulli tietohallintopäällikkö, Vantaa (varaj.) johtaja, DVV (varajäsen) hyvinvointikoordinaattori, Parainen johtava asiantuntija, Traficom
Sihteeristö	Marjukka Saarijärvi Petteri Ohvo Olli Kuusisto Tanna Rantanen Tiina Lokka-Lepistö Päivi Anttila	ohjelmapäällikkö, VM hankepäällikkö, VM erityisasiantuntija, VM asiantuntija, VM erityisasiantuntija, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Mia Toivanen Minna Piirainen	Owalgroup johtava asiantuntija, DVV
Poissa	Heli Hänninen Joonas Mikkilä Minna Lohtander	erityisasiantuntija, Kuntaliitto Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, SY erityisasiantuntija, STM

Katariina Rantala	hankeassistentti, VM
Pekka Rehn	ylivohtaja, asiakkaat, DVV
Tomi Kytölä	erityisasiantuntija, OKM
Mikko Lehtisalo	erityisasiantuntija, ORK
Matti Lampo	tietohallintojohtaja, Vantaa

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Katja Väänänen) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin pienillä teknisillä muutoksilla.

2. Digiohjelman tilanneraportti ja ohjelman tulokooste (liite 2)

Marjukka Saarijärvi esitteli Digiohjelman tilanneraportin ja ohjelman tulokoosteen.

Ohjelma etenee suunnitelman mukaisesti päättyen maaliskuussa 2023. Ohjelman päättymiseen liittyviä toimia on jo käynnissä, mm. riippumaton loppuarviointi ja YritysDigi-hankkeen päättäminen ja ohjelman kokoavan tulokoosteen tekeminen.

Keskeiset aikaansaannokset raportointikaudella:

- Asiantuntijatuki kunnille ja virastoille: Haasteprojektit ja digikehittämisen aamukahvitoiminta suunnitelmien mukaisesti. Digikompassiin liittyvässä kuntien digitiekarttatyössä kaksi työpajaa ja haastattelut etenevät.
- Lainsäädäntötyöryhmä: Loppuraportti ja käsikirja viimeistelyssä.
- YritysDigi: Selvitys digiratkaisuista kuntien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen valmistumassa ja samoin Hyvät esimerkit -työ. YritysDigin palvelulupauskyselyn määräaika vastauksille 28.10. mennessä
- Digituki (DVV): Toimintamallin pilotoinnin ohjaus. Luonnokset (DVV) Digitaitoraportista ja toimintamallista.
- Digikompassin mittarit ja systeemitarkastelu -työskentely käynnistynyt, tulkintatiimin 1. kokous.
- Digin edistäjien verkostotapaaminen 7.10.
- Ohjelman 13.10. verkostopäivän toteutus.
- Ohjelman tulosten kokonaiskuvan valmistuminen,
- Ohjelma-arvioinnin materiaalien toimitus, ensimmäiset haastattelut.

Keskeiset tehtävät seuraavalla raportointikaudella:

- Ohjelman riippumaton loppuarviointi tammikuun loppuun mennessä.
- Viestinnällinen ohjelman tulokoonti täydentyä.

- Ohjelman loppuraportin suunnittelu ohjelman toteutuksesta.
- Lainsäädäntötyöryhmä: Raportti lausunnoille ja raportin viimeistely. Digipalvelulain kyselyn toteutus kuntiin ja virastoihin.
- Asiantuntijatuki: Haasteprojektien, digikehittäjien aamukahvitoiminnan ja Kuntien digitiekarttatyön toteutus suunnitellun mukaisesti. Päätösseminaari 15.12.
- Digikompassin mittarit ja systeemitarkastelu -työskentelyn toteuttaminen.
- YritysDigi: Hanketyön päättäminen, päätösseminaari 28.11.
- Digituen toimintamallin ja tiekartan valmistuminen ja hyväksyminen.
- DEV verkostotapaamiset 4.11. ja 2.12.
- Ohjelmaohry 8.12.

Otettiin tiedoksi.

3. Digiohjelman arvioinnin toteutus (liite 3)

Miia Toivanen esitteli arvioinnin toteutusta.

Kokoavassa loppuarvioinnissa syvennyttään Digiohjelman osatoteutuksiin. Arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa ja palautetta ohjelman etenemisestä, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta sekä suosituksia ohjelmien tulosten ja vaikutusten vahvistamiseksi ohjelmakauden jälkeen. Arvioinnissa tuodaan esiin tulosten hyödyntäjien näkökulma, peilataan tehtyä tuleviin vuosiin ja yhteiseen digikompassiin sekä näkemyksiä jatkoon. Arvioinnin osatoteutuksien suunnitelmia muokataan tarpeen mukaan tiedonkeruun syventyessä: tehdään haastatteluja, lähetetään kyselyjä myös räätälöidyillä kysymyksillä, järjestetään pieniä työpajoja ja vierailiaan eri tilaisuuksissa. Arvioinnin aikataulu syyskuu 2022 - tammikuu 2023.

Käydyssä keskustelussa lisättiin, että arviointia toteutetaan tarveperusteisesti. Monessa tapauksessa voi tulla kyseeseen työpaja tai kohdennettu kysely. Haastatteluissa käsitellään myös ohjelmaa kokonaisuutena. Kysymyksiä sovelletaan haastateltavan näkemyksen ja kokemusten mukaan.

Keskustelussa kysyttiin kuntien digitiekarttatyöstä ja saadaanko arvioinnissa selville, onko tartuttu oikeaan asiaan. Keskustelussa täydennettiin, että kuntien digitiekarttatyö ja sen merkitys tulevaisuudelle on arviointisuunnitelmassa mukana.

Otettiin tiedoksi.

4. Esitys digituen toimintamalliksi (liite 4)

Minna Piirainen esitteli VM:ssä laajalla kommenttikierroksella olevaa luonnosversiota digituen toimintamallista.

Toimintamallin kehittämiseen on osallistunut noin 200 henkilöä yli 140:stä eri organisaatiosta. Mukana on valtion toimijoita, kuntia, sote-toimijoita, valtakunnallisia ja alueellisia järjestöjä sekä finanssialan toimijoita. Tietoa on kerätty ja validoitu kartoituksilla, kokeiluilla ja muilla osallistavilla menetelmillä. Yhteistyöverkostoon on tunnistettu uusia merkittäviä kumppaneita.

Digituen toimintamalli varmistaa osaltaan onnistuneen digitalisaation tukemalla digituen toimijoita ja kehittämällä toimintamalleja, jotka auttavat ihmisiä kehittämään digiosaamistaan. Se kouluttaa ja tukee digitukijoita, tutkii digiosaamisen ilmiöitä ja kehittää digituen toimintamalleja. Toiminta perustuu tutkittuun tietoon ja siitä nouseviin havaintoihin jättäen tilaa nopeille toimenpiteille, joita yhteiskunnallinen tilanne ja toimintaympäristön muutokset saattavat vaatia.

Tutkimuksen ja toimenpiteiden muodostumisen ytimessä on myös vahva yhteistyö sidosryhmien ja verkostojen kanssa. Tavoitteena ovat toimenpiteet, jotka ovat paitsi hyödyllisiä, myös pitkällä aikavälillä vaikuttavia. Digi ja väestötietoviraston tuottamat palvelut ja tuki ovat luonteeltaan informaatio-ohjausta. Sen sisällöt ja tarpeet nostetaan digituki -ilmiöstä ja digitalisaatiota koskevista tilanteista, joihin pyritään tarjoamaan aina ihmislähtöisiä ratkaisuja.

Digi- ja väestötietovirasto ei ole valvova tai velvoittava viranomainen. Valtakunnallisena toimijana Digi- ja väestötietovirasto vahvistaa digituen antajien ja kehittäjien toimijuutta eri puolilla Suomea kehittämällä toimintaa yhdessä heidän kanssaan sekä tarjoamalla heille ratkaisuja digituen järjestämiseen ja toteuttamiseen paikallisesti.

Käydyssä keskustelussa kysyttiin, onko tarkoituksena tuottaa tutkittua tietoa itse vai esim. tutkimuskumppanin kanssa? Keskustelussa vastattiin, että tutkimustyötä tukemaan tarvitaan useita tutkimuslähteitä. Esimerkiksi joulukuussa julkaistavalla digitaitoraportilla on olemassa olevia mittareita eri lähteistä.

Lisäksi kysyttiin demoversioista digipalvelujen harjoitteluun. Keskustelussa vastattiin, että demoihin liittyviä haasteita ja käytännön ongelmia on pyritty ratkaisemaan siten, että tarjotaan hyviä ohjevideoita. Demoympäristöt tarjoavat myös rikollisille mahdollisuuden erilaisille huijauksille, eikä demoversioita kehitetä samassa tahdissa kuin käytössä olevaa. Asiaa tulee pohtia vielä tarkemmin, mitä ratkaisuja tähän voitaisiin löytää.

Keskustelussa täydennettiin, että opetus- ja kulttuuriministeriö oli toivonut yhteistä tilaisuutta valtiovarainministeriön ja Digi- ja väestötietoviraston kanssa, jossa keskusteltaisiin digituen linkittymisestä osaamiseen. VM on järjestämässä OKM:n ja DVV:n kanssa yhteistä tilaisuutta.

Otettiin tiedoksi.

5. Kuntien lakisääteisten tehtävien digitoteutukset yrityksille ja yhteisöille –selvityksen tulokset (liite 5)

Petteri Ohvo esitteli Kuntien lakisääteisten tehtävien digitoteutukset yrityksille ja yhteisöille selvityksen tuloksia.

Selvitystyön tavoitteena oli koota ja kerätä tietoa valtionhallinnon organisaatioiden toteuttamista ja suunnittelemista digitoteutuksista, jotka koskevat yrityksille ja yhteisöille suunnattuja, kuntien lakisääteisten tehtävien asiointipalvelutoteutuksia. Tiedoilla haettiin vastausta selvityskysymykseen tulisiko valtiohallinnon toimijoiden tuottaa kuntien yhteiseen käyttöön digitoteutuksia kunnille määrättyjen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi?

Nostoja selvitysraportista

- Asiointipalveluiden toteutusten tilanne ja kehityssuunnitelmien laajuus on hallinnonaloilla vaihteleva.
- Yrityksille ja yhteisöille tarkoitettuja asiointipalvelujen digitoteutuksia on suhteellisen vähän suhteessa tunnistettuihin tehtäviin. Valitettavasti myös niiden digiaste on palvelulupauskyselyn mukaan suhteellisen alhainen.
- Keskeinen haaste on asiointitarpeen tunnistaminen lainsäädännön määrittelemästä tehtävästä. Lainsäädännön valmistelun yhteydessä tulisi määritellä mahdollisen asiointipalvelun tuottamisvastuu.
- Erilaiset toteutustavat ja tulkinta saattavat aiheuttaa riskin saman palvelun päällekkäisistä toteutuksista ja/tai epätasalaatuisuudesta.
- Kansallisen tason yhtenäisillä digitaalisilla toteutuksilla pystyttäisiin saamaan merkittäviä säästöjä keskittämällä ja tehostamalla palvelujen kehittämistä, käyttöönottoa ja ylläpitoa.
- Toimintaympäristön muutokseen liittyvien aineistojen pohjalta herää kysymys siitä, kuinka hyvin nykyisillä toteuttamisen tavoilla ja keinoilla etenemällä pystytään saavuttamaan lainsäädännön, hallitusohjelman ja Digiohjelman tavoitteet.
- Kuntien vastuu tehtävästä vs. välineiden toteuttaminen.

Kysymyksiä ratkaisuille

- Yhtenäinen toteutus kertaalleen vai jatketaanko nykyisillä tavoilla?
- Mitä valtiohallinnon toimijoilla suunnitteilla?
- Yhteentoimivuusvaatimusten merkitys?
- Lainsäädäntö kuntien hallinnon järjestämisestä?
- Julkisen hallinnon toimet kilpailullisilla markkinoilla?

Käydyssä keskustelussa täydennettiin, että monet yrityspalvelut ovat luonteeltaan lupapalveluita ja ne yhdistyvät erilaisiksi palveluketjuiksi. Kansallisen tason yhteisten ratkaisujen tuottaminen vaatisi yhteistä ohjausta sekä valtionhallinnon että hallinnon sisältä. Lisäksi tarvitaan ekosysteemimäistä kehittämistä.

Otettiin tiedoksi.

6. Kooste 13.10. Digiohjelman verkostotilaisuuden annista (liite 6)

Tanna Rantanen esitteli koosteen verkostotilaisuudesta liitteen mukaisesti.

Otettiin tiedoksi.

7. Muut asiat (Katja Väänänen)

- Seuraava kokous: 8.12 klo 10-12. Toivotaan ohjausryhmältä ehdotuksia yhteisesti käsiteltävistä asioista seuraavaan kokoukseen.

Tulevat tapahtumat:

- Asiantuntijatuen aamukahvit 2.11. 8-8.45, [linkki ilmoittautumiseen](#)
- Laatutyökalujen tilannekatsaus 1.12. 9-11, [linkki ilmoittautumiseen](#)
- YritysDigin päätösseminaari 28.11. 12.30-16.00, [linkki tapahtumasivulle](#)
- Asiantuntijatuen aamukahvit 9.12. 8-9, [linkki ilmoittautumiseen](#)
- Asiantuntijatuen päätöstilaisuus, 15.12. 9-12, [linkki tapahtumasivulle](#)

8. Kokouksen päättäminen (Katja Väänänen)

Kokous päättyi klo 15.25.

Liitteet

- Liite 1 Edellisen kokouksen pöytäkirja
- Liite 2 Digiohjelman tilanneraportti ja ohjelman tuloskooste
- Liite 3 Digiohjelman arvioinnin toteutus
- Liite 4 Esitys Digituen toimintamalliksi
- Liite 5 Kuntien lakisääteisten tehtävien digitoteutukset yrityksille ja yhteisöille
- Liite 6 Kooste Digiohjelman verkostotilaisuuden annista